
Marja de Vries

De hele olifant in beeld

Inzicht in het bestaan en de werking van
Universele Wetten en de Gulden Snede

Inhoud

Inleiding 11

Hoofdstuk 1
Vele waarheden en Universele Waarheid 16

Wijsheidstradities en wetenschap 16
Innerlijk weten 20
Eenheidservaringen 22
De gouden draad van Universele Waarheid 25

Hoofdstuk 2
Waarover gaat de Universele Waarheid? 29

Inzicht in de werking van het universum 29
De Kybalion als sleutel tot de universele wetten 31
Heilige geometrie 36
De universele principes als referentiekader 38
Twee geheel verschillende manieren van waarnemen 41

Hoofdstuk 3
De eerste wet ~ De Wet van Eenheid 46

Het begin van alles is Eenheid 46
Iedere beschrijving van de Eenheid is ontoereikend 48
Een veld van informatie 48
Alles is met al het andere verbonden 49
Alles is in essentie Bewustzijn en Liefde 50
Het veld van potentialiteit 51
De westerse wetenschap en de Wet van Eenheid 51
Het nulpuntenergieveld dat aan alles ten grondslag ligt 52
Alles is met alles verbonden via kwantumverstrengeling 54
Het verenigd veld is een veld van bewustzijn 55

Contact met het veld van mogelijkheden 57
Bewustzijn ligt aan alles ten grondslag 58

Hoofdstuk 4
De tweede wet – De Wet van Overeenstemming 60

‘Zo boven, zo beneden, zo beneden, zo boven’ 60
De verschillende niveaus van werkelijkheid 62
Wij mensen zijn ook multidimensionaal 68
Alle veranderingen in één laag beïnvloeden alle andere lagen 69
De westerse wetenschap en de Wet van Overeenstemming 70
David Bohm en de Theorie van de Impliciete Orde 71
Ons bewustzijn bevindt zich niet alleen in onze hersenen 73
Het fractal-principe dat ten grondslag ligt aan het holografisch universum
76
Bewustzijn en de verschillende niveaus van werkelijkheid 79
Onze beïnvloeding en onze verantwoordelijkheid 86

Hoofdstuk 5
De derde wet – De Wet van Trilling 89

Alles is energie 89
Scheppingsmythen 92
Het Principe van Harmonische Resonantie 94
Ook wij hebben ons eigen unieke trillingspatroon 96
De Wet van Macht en/of de Wet van Liefde 97
De westerse wetenschap en de Wet van Trilling 99
Alles is energie en Albert Einsteins beroemde $E = mc^2$ 99
De weg van de minste weerstand en de Wet van de kleinste actie 101
Het Principe van Harmonische Resonantie binnen de wetenschap 102
Alles is te herkennen aan een uniek interferentiepatroon 106
Onze eigen unieke trillingsfrequenties en ons waarnemingsvermogen
109
Onze emoties, onze gezondheid en het hart als coördinatiecentrum 115

Hoofdstuk 6
Van de Wet van Trilling afgeleide wetten 120

De Wet van Aantrekking: we trekken aan wat we uitzenden 120

Het Spiegelprincipe: dat waar we ons niet bewust van zijn wordt
zichtbaar 123
De Wet van Aandacht: dat waar we onze aandacht op richten, trekken we
in sterkere mate naar ons toe 126
De Wet van Overgave: plaatsmaken voor het Principe van de Minste
Weerstand 129
De Wet van Macht/de Wet van Liefde en ons zielendoel 130
De Wet van Bewuste Transformatie van Energie 131
De westerse wetenschap en van de Wet van Trilling afgeleide wetten 134
De Wet van Aantrekking en de psychologie van de interpersoonlijke
verwachtingen 134
Het Spiegelprincipe binnen de psychologie 138
De Wet van Aandacht en het bewuste gebruik van onze vrije wil 139
De rol van bewustzijn bij genezing 141
De relatie tussen bewustzijn en subtiële energie 145
Scalaire energie voorbij ruimte en tijd 148

Hoofdstuk 7

De vierde wet – De Wet van Polariteit 150

Alles bestaat in relatieve dualiteit 150
De scheppingsmythen vertellen het ontstaan van de eerste tegenstelling 151
Alle tegengestelden kunnen verzoend worden op een hoger niveau 153
De Wet van de Goddelijke Paradox: Absolute en relatieve waarheid 155
Bewust gebruik van inzicht in de Wet van Polariteit 158
De westerse wetenschap en de Wet van Polariteit 159
De subatomaire paradoxen 160
Alles blijkt relatief 161
We nemen waar door middel van relatieve verschillen 162
De Wet van de Goddelijke Paradox: ontologie en epistemologie 164

Hoofdstuk 8

De vijfde wet – De Wet van Ritme 167

Alles is altijd in verandering 167
De ritmische cycli op kleine en op grote schaal 169
De cycli van involutie en evolutie 172
Een spiraalsgewijs ontwikkelingsproces 174
Verhalen over vier of vijf 'werelden' 176

De zeer speciale eigenschappen van de Gulden Snede-verhouding 236
Wanneer twee tegengestelde Gulden Snede-spiralen versmelten, ontstaat er leven 246
De Gulden Snede-spiraal is het pad waarlangs creatie plaatsvindt 249
De Gulden Progressie 252
De Gulden Snede-verhouding als de essentie van onszelf 253
Het streven naar een dynamisch evenwicht in onszelf 257
Ontwikkeling vindt plaats als de onbalans overhelt naar het vrouwelijk aspect 260
De Wet van Handelen 264

Hoofdstuk 11 De westerse wetenschap en de Wet van Dynamische Balans 266

Eenzame pioniers die hun tijd ver vooruit waren 267
De Wet van Dynamische Balans en de Theorie van Dissipatieve
Structuren 269
De kritieke situatie op de 'rand van chaos' 273
De dynamische morfologie van planten 278
De fractal als een universeel principe voor de relatie tussen energie en vorm 282
Gulden Snede als het achterliggende universeel principe 285
De Gulden Snede als een universele constante 292
We hebben allemaal het mannelijke en het vrouwelijke principe in ons 295
Een klassieke manier en een kwantummanier om informatie te verwerken 298
De intelligentie van het hart 300
De honger van de ziel en het streven naar een dynamisch evenwicht in onszelf 3032

Nawoord 307

Noten 309

Literatuur 341

Register 351

Hoofdstuk 1

Vele waarheden en Universele Waarheid

De heilige leringen van de inheemse volken, de weg van de boeddhist, de christelijke weg, de joodse weg, de islamitische weg, zijn uiteindelijk allemaal terug te voeren op directe ervaring van het Mysterie. De Pale One, de Boeddha, Christus, Mozes, Mohammed – hadden allemaal directe ervaring van waarheden, en hun leringen ontmoetten het evoluerende bewustzijn van de samenlevingen waarin die verder groeiden.

DHYANI YWAHOO – Cherokee, bewaarster van wijsheid – 1987¹

Wijsheidstradities en wetenschap

De beschaving staat op het punt om de grootste verandering in tweeduizend jaar te ondergaan.

WALTER RUSSELL – schilder, beeldhouwer, architect en mysticus – 1935²

Een van de bijzondere aspecten van deze tijd is dat we de beschikking hebben over inzichten omtrent de aard, betekenis en werking van het universum vanuit drie geheel verschillende perspectieven.

Allereerst vindt er een groeiend bewustzijn plaats, waardoor steeds meer mensen in staat zijn om contact te maken met hun eigen innerlijke

---

weten. Hierdoor ervaren steeds meer mensen zelf de tijdloze waarheden die lange tijd alleen gekend werden door mystici.

Daarnaast is er een veelheid van lang verborgen gebleven of geheimgehouden oude kennis van wijsheidstradities sinds kort voor iedereen beschikbaar gekomen. Deze inzichten blijken overeen te komen met inzichten van een groeiend aantal mensen over de gehele wereld op basis van hun eigen ervaringen tijdens andere dan alledaagse vormen van bewustzijn. Hierdoor komt de eeuwenoude kennis van de verschillende wijsheidstradities bovendien in een ander daglicht te staan en zijn we steeds beter in staat om deze oude kennis te doorgronden en op waarde te schatten. Zo wordt steeds duidelijker dat deze veelheid van informatie zeer bruikbaar kan zijn bij diezelfde processen van groei en ontwikkeling.

Als derde aspect ten slotte blijken recente baanbrekende wetenschappelijke ontdekkingen grote overeenstemming te vertonen zowel met deze eeuwenoude inzichten uit de wijsheidstradities, als met sommige inzichten op basis van onze persoonlijke ervaringen. De steeds beter begrepen inzichten van mystici op hun beurt verhelderen een aantal van onze persoonlijke ervaringen en sommige schijnbaar elkaar tegensprekende wetenschappelijke inzichten. De bijzondere situatie van dit moment maakt het mogelijk om al deze schijnbaar uiteenlopende inzichten als puzzelstukjes naast elkaar te leggen, waardoor de 'hele olifant in beeld' komt.

Wijsheidstradities

Met het begrip 'wijsheidstradities' vat ik de veelheid van verschillende geloofsovertuigingen, mystieke leringen en spirituele stromingen samen. Wijsheidstradities hebben bestaan door de eeuwen heen en binnen vele verschillende culturen, en vele daarvan bestaan nog steeds. Informatie hierover is in onze westerse samenleving echter lange tijd nogal uit het zicht geraakt, onder andere doordat veel van deze informatie vaak geheimgehouden werd. De lange geschiedenis van geheimhouding van mystieke kennis had enerzijds te maken met het feit dat deze kennis in vele culturen niet voor iedereen maar slechts voor enkele individuen beschikbaar was. Daarnaast is onder invloed van het christendom veel van deze oude kennis door de Kerk tot 'heidens' of 'ketteren' verklaard. Vele van deze tradities werden op basis daarvan verboden, vele bronnen vernietigd en vele mensen die deze kennis bezaten omgebracht. De enige optie die zo overbleef, was om deze inzichten in het geheim van generatie op generatie door te geven.

Juist de laatste tijd is duidelijk geworden dat inderdaad niet al deze kennis verloren is gegaan. Op verschillende manieren is veel hiervan op

---

dit moment algemeen beschikbaar gekomen. Zo zijn bijvoorbeeld ooit verboden en verloren gewaande eeuwenoude wijsheidsteksten, zoals de Nag Hammadi-geschriften en de Dode-Zeerollen, weer opgedoken. Daarnaast zijn oude teksten opnieuw vertaald en zo voor een breed publiek toegankelijk gemaakt. Maar veel belangrijker nog is het feit dat recent vertegenwoordigers van geheime genootschappen en spirituele leiders van inheemse volkeren ervoor gekozen hebben om hun lang geheimgehouden kennis nu voor iedereen beschikbaar te stellen.

Het openbaar maken van deze voorheen geheime kennis is een zeer bewust besluit geweest. Het was de missie van vele inheemse spirituele leiders om zolang dat nodig was de kennis van hun traditie in het geheim van generatie op generatie door te geven, zodat ze bewaard bleef en vrijgegeven kon worden aan de wereld zodra de tijd rijp was. Volgens vele van deze bewaarders van oude kennis is die tijd nu aangebroken. Gedurende de afgelopen vijftig jaar hebben velen van hen besloten om hun kostbare inzichten te delen met wie daar ook maar in geïnteresseerd was. Aanvankelijk was dat niet zonder risico's. In de Verenigde Staten van Amerika bijvoorbeeld werd pas in 1979 het verbod op het openlijk delen van inheemse wijsheid met anderen officieel opgeheven. Na 1979 kon veel kennis die tot dan toe mondeling was doorgegeven nu ook voor het eerst opgeschreven en gepubliceerd worden.

Sinds 1995 ontmoeten de spirituele leiders van de verschillende inheemse volkeren van heel Noord-, Midden- en Zuid-Amerika elkaar regelmatig. Hoewel de vele verschillende inheemse volkeren uiteenlopende tradities kennen, blijkt dat ze vergelijkbare inzichten hebben ontwikkeld over hun relatie tot hun natuurlijke omgeving. Volgens hen is het nu tijd om deze inzichten openbaar te maken, zodat we deze kennis kunnen gebruiken om de balans en de harmonie wereldwijd te herstellen. Bovendien is recent ook de tot voor kort vaak geheime kennis van de meer spirituele en mystieke stromingen van de verschillende wereldgodsdiensten veel toegankelijker geworden.

Omdat de wijsheid en mystieke informatie van vele culturen en tradities uit zoveel verschillende bronnen nu in principe voor iedereen beschikbaar is, kennen we op dit moment de unieke situatie dat de leringen van al die verschillende stromingen met elkaar vergeleken kunnen worden. Hoewel iedere traditie weliswaar eigen woorden en begrippen kent, is het verrassend te ontdekken hoezeer al die wijsheidstradities in essentie met elkaar overeenkomen. Verborgen onder het stof van alle schijnbare culturele verschillen en dogma's blijkt door alle bronnen van oude wijsheid van de

---

wereld een gouden draad van fundamentele Universele Waarheid geweven te zijn. De essentie van deze kennis is een wijsheid die niet gebonden is aan tijden en culturen. Het is een wijsheid die universeel is en die aan de basis ligt van alle godsdiensten, spirituele stromingen en geloofsovertuigingen.

Ons idee over de werkelijkheid is aan het veranderen
Deze ontwikkelingen vallen samen met het feit dat voor velen van ons onze ideeën over wat waar is en dus ook onze ideeën over de werkelijkheid aan het veranderen zijn. Wat we beschouwen als waar en ons idee over de werkelijkheid wordt enerzijds gevormd door het wereldbeeld van de cultuur waarin we leven. Het gevolg hiervan is dat de werkelijkheid voor ons gekleurd wordt door wat we denken dat de werkelijkheid is. In andere woorden, hoe we de werkelijkheid waarnemen wordt bepaald door dit perspectief. Anderzijds vormen we ons ook een idee over de werkelijkheid en de waarheid op basis van onze eigen ervaringen en innerlijk weten. Dat maakt het mogelijk dat we ons realiseren dat het een en ander mogelijk toch anders in elkaar zit dan we aanvankelijk hadden aangenomen op basis van het wereldbeeld van de cultuur waarin we leven.

De huidige tijd wordt gekenmerkt door het feit dat er steeds meer mensen op zoek gaan naar hun eigen opvattingen over de waarheid, onder andere op basis van deze eigen ervaringen. Een van de gevolgen hiervan is dat er op dit moment ook een verandering plaatsvindt in de waarde die gehecht wordt aan de inzichten van de westerse wetenschap. Terwijl de westerse wetenschap lange tijd door velen werd beschouwd als de absolute autoriteit op het gebied van de waarheid, wordt het door steeds meer mensen niet langer als de enige ware autoriteit gezien. Het wereldbeeld dat ontleend wordt aan de traditionele, reductionistische wetenschap beperkt in feite onze mogelijkheden tot waarnemen en voldoet voor veel mensen niet langer.

Grote veranderingen binnen de westerse wetenschap
Tegelijkertijd is het zo, dat er ook binnen de wereld van de hedendaagse westerse wetenschap zelf op dit moment grote en ingrijpende veranderingen plaatsvinden. De westerse wetenschap baseert zich bij het zoeken naar de waarheid niet alleen op waarnemingen en herhaalbare experimenten, maar ook op axioma's. Dat wil zeggen, op onbewezen veronderstellingen over hoe de wereld in elkaar zit. Sommige nieuwe inzichten lijken zo ingrijpend, dat een aantal van deze axioma's, waar de westerse wetenschap zich lange tijd op baseerde, mogelijk herzien moeten worden. Zo hebben

---

vele revolutionaire nieuwe wetenschappelijke inzichten inmiddels de beperkingen van het zogenaamde mechanistische denken binnen de wetenschap aangetoond.³ En omdat resultaten uit de kwantumfysica suggereren dat de waarnemer zelf invloed heeft op wat er waargenomen wordt, is zelfs het idee over objectief waarnemen aan het wankelen geraakt.

Binnen de wetenschappelijke wereld is inmiddels de gedachte ontstaan dat er mogelijk niet één objectieve waarheid bestaat, maar dat er in plaats daarvan vele waarheden zijn, afhankelijk van het perspectief van de waarnemer. Bovendien ontstaat er ook onder wetenschappers een groeiend inzicht in hoe de overbenadrukking van hun intellect hun eigen hart en ziel heeft doen verhongeren. Ook bij hen bestaat er een groeiende behoefte aan een integratie van hun eigen ervaringen enerzijds en de wetenschappelijke realiteit anderzijds. Op dit moment zien we dan ook op een veel grotere schaal dan voorheen dat wetenschappers hun inzichten met spirituele inzichten willen verenigen.

Deze diepgaande veranderingen in kringen van onder anderen de pioniers in de natuurkunde, biologie en psychologie, die leiden tot radicaal nieuwe inzichten, wordt in navolging van de wetenschapsfilosoof Thomas Kuhn (1922-1996) aangeduid als een paradigmaverschuiving.⁴ Op basis hiervan is een geheel nieuw wereldbeeld aan het ontstaan dat alles wat we gewend waren te geloven over hoe onze wereld in elkaar zit en hoe we onszelf zien aan het wankelen brengt. In feite voltrekt er zich een revolutie van de analytische, reductionistische wetenschap van de laatste driehonderd jaar naar een holistische wetenschap. Deze nieuwe wetenschap onthult de diepe onderlinge verbondenheid en harmonie van het universum, waarover de wijsheidstradities spreken en die de kwantumfysici vermoeden. De bevestiging van de oude kennis door de nieuwste wetenschappelijke inzichten is van groot belang, want dit geeft ons de mogelijkheid om deze inzichten te gebruiken bij het herstellen van de balans en de harmonie zowel in onszelf als wereldwijd.

Innerlijk weten

De Waarheid zelf ... kan alleen gerealiseerd worden in het eigen diepste bewustzijn.

SIDDHARTHA GAUTAMA DE BOEDDHA – 500 v.Chr.⁵

Maar hoe weten we voor onszelf wat waar is? Hoe kunnen we ieder voor onszelf weten wat waar is in een tijd waarin alles in verandering is en dat-

---

gene wat de westerse wetenschap vandaag voor waar houdt, morgen misschien alweer achterhaald is? Hoe kunnen we weten wat onze eigen waarheid is in een wereld waarin er steeds meer verschillende waarheden lijken te bestaan? In deze tijd waarin alle waarheden en zekerheden op losse schroeven lijken te komen staan, wordt ieder van ons dagelijks uitgedaagd om voor onszelf uit te maken wat we eigenlijk beschouwen als waarheid en wat niet. Ons eigen onderscheidingsvermogen en het ontwikkelen van een vertrouwen in ons eigen innerlijk weten wordt daarom dan ook steeds belangrijker.

De grote wijzen hebben altijd gewezen op het belang van dit innerlijk weten. Zij adviseerden dan ook om hun woorden niet zonder meer te geloven als zijnde waar. Zo gaf de Boeddha al 2500 jaar geleden de volgende raad:

Geloof niet zomaar iets wat je hebt gehoord.

Geloof niet in tradities alleen omdat ze vele generaties doorgegeven zijn.

Geloof niet iets alleen op basis van het feit dat er veel over gepraat wordt.

Geloof niet iets omdat het zo staat opgeschreven in geschriften die afkomstig zijn van oude wijzen. Geloof niet in vermoedens.

Geloof niet iets omdat een autoriteit, een docent of iemand die ouder is het zegt.

Geloof alleen iets nadat je het voor jezelf hebt uitgetest en op die manier hebt ontdekt, dat het zowel voor jou blijkt te werken alsook dat het ten goede komt aan alles en iedereen.

Accepteer het dan en leef er dan ook naar.⁶

Voor mystici is dat niets nieuws. Zij hebben altijd geweten dat de waarheid ergens diep in onszelf te vinden is en dat het mogelijk is om te leren daar door middel van oefening steeds duidelijker contact mee te maken. Dit is echter iets dat in onze westerse cultuur en helemaal binnen de westerse wetenschap lange tijd geen aandacht heeft gehad. De Canadees van Indiase afkomst Ravi Ravindra – voormalig professor in vergelijkende godsdienstwetenschappen en voormalig fysicus – wijst er in zijn boek *Science and the Sacred. Eternal Wisdom in a Changing World* (2002) op dat de moderne westerse wetenschap in haar ijver helaas een stap te ver is gegaan. In haar streven om objectieve resultaten te bereiken door het uitsluiten van alle persoonlijke indrukken en gevoelens, heeft deze wetenschap volgens hem de baby met het badwater weggegooid.

Het is waar dat de geschiedenis van de westerse wetenschap duidelijk

---

heeft gemaakt dat ons alledaags gezond verstand geen betrouwbare gids is voor de waarheid, schrijft hij. Hij voegt daar echter aan toe dat alle spirituele disciplines het erover eens zijn dat juist onze gevoelens een pad naar kennis zijn en dat zij instrumenten zijn voor de hoogste kennis. Al deze spirituele tradities wijzen er echter op, legt hij uit, 'dat er een zuivering of een verdieping van deze (ongeschoolde) gevoelens vereist is, zodat we objectieve kennis kunnen verkrijgen door middel van onze gevoelens'.⁷ In andere woorden, wanneer we leren om onze gevoelens te zuiveren, is het mogelijk dat ze een objectief instrument voor het waarnemen van innerlijke kennis worden.

Wat op dit moment in de geschiedenis helemaal nieuw is, is dat dit niet alleen iets is waar mystici mee worden geconfronteerd, maar waar wij nu *allemaal* mee worden geconfronteerd. We zijn op onszelf teruggeworpen om zelf te bepalen wat onze waarheid is en ook of er mogelijk zoiets als Universele Waarheid bestaat. Bij deze speurtocht op zoek naar de waarheid kunnen we mogelijke waarheden voor onszelf uittesten, door ofwel via eigen ervaring te ontdekken of het wel of niet werkt, ofwel met behulp van contemplatie en meditatie voor onszelf vast te stellen of het slechts meningen zijn of werkelijk waarheden.

Eenheidservaringen

Of het nu deze religie is of die religie, of Tao, of zen, of yoga, of wat dan ook, het komt allemaal vanuit dezelfde bron van een innerlijke ervaring – wanneer een persoon de eenheid binnen in zichzelf ervaart.

SADHGURU JAGGI VASUDEV – yogi-mysticus uit Zuid-India – 2004⁸

Het lijkt paradoxaal dat er in het woud van vele mogelijke waarheden toch ook zoiets als een Universele Waarheid zou bestaan. Toch spreken de grote wijsheidstradities allemaal over de Waarheid met een hoofdletter. Geen van deze tradities heeft echter het alleenrecht op die Waarheid. Want, leggen ze ons uit, inzicht in de Waarheid is dat wat aan het eind van elke bewustzijnsontwikkeling staat, ongeacht de verschillen in de weg die daarnaartoe geleid heeft. Deze Waarheid is onafhankelijk van tijd, cultuur en religie, en daarom kunnen we zeggen dat er, naast de veelheid van onze eigen verschillende relatieve waarheden, maar één universele en tijdloze waarheid bestaat die daarom ook wel aangeduid wordt als Universele Waarheid of Tijdloze Waarheid.

Ware kennis of Waarheid met een hoofdletter is niet de eenvoudige ver-

---

zaming van feitelijke of begripsmatige informatie, maar onderscheidt zich van die van het rationele verstand door de integratie van het hart. Volgens vele wijsheidstradities kunnen we via ons hart contact maken met onze ziel en vele mystici hebben gewezen op de belangrijke functie van de ziel als de sleutel tot de Waarheid. Inzicht in Waarheid is gebaseerd op de vaardigheid om via onze ziel innerlijk contact te maken met een multidimensionale wereld, waardoor we onderscheid kunnen maken tussen Waarheid enerzijds en theorieën, concepten en meningen anderzijds.

De christelijke mysticus Meester Eckhart (1260-1328) gaf al eeuwen geleden het advies om het hart tot een adequaat kennisorgaan te ontwikkelen om daarmee, net als hij, de Waarheid te kunnen vernemen: 'Als jullie *met mijn hart* konden herkennen, begrepen jullie wel wat ik zeg: het is immers waar en de waarheid zegt het zelf.' Ravi Ravindra formuleert dit als volgt: 'Liefde is vereist om Waarheid te kennen en kennis van de Waarheid wordt uitgedrukt door Liefde. (...) Wanneer waarheid en liefde van elkaar zijn gescheiden, dan is het resultaat óf sentimentaliteit óf droog intellectualisme, waardoor kracht wordt gescheiden van passie.'¹⁰ Hij wijst erop dat een groot deel van onze moderne hachelijke situatie voortkomt uit onze toewijding aan waarheid als een exclusief mentale zaak, terwijl juist deze twee zaken, waarheid en liefde, de meest essentiële aspecten zijn van de menselijke ziel.

De directe mystieke ervaring

Hoe kan kennis van Universele Waarheid verkregen worden? De meest directe manier om deze kennis te verkrijgen is via de directe ervaring van het 'Eén-zijn-met-Alles'. Zo'n directe ervaring reikt voorbij ons ego en ons rationeel, logisch verstand, en ook voorbij tijd en ruimte. De Britse kenner van de mystiek Andrew Harvey schrijft in het voorwoord van de bundel *Essential Mystics. The Soul's Journey into Truth* (1996) dat zo'n authentieke mystieke opening allereerst een gevoel van verwondering en een bevrijding van de benauwdheid van tijd brengt. Maar bovendien is het, zo schrijft hij, 'een groeiende openbaring van een veel groter en wonderbaarder universum en een veelomvattender Identiteit dan wat we ook maar in de verste verten konden vermoeden met onze gewone zintuigen en ons gewone bewustzijn'.¹¹

Het is daarom ook begrijpelijk dat mystici ons laten weten dat een dergelijke ervaring nauwelijks in woorden te omschrijven is. Het is een ervaring van één-woorden, een versmelten, een Eén-zijn-met-Alles. En omdat we alles 'worden', kunnen we tijdens zo'n directe, mystieke ervaring ook

---

alles 'weten'. Door zo'n Eenheidservaring is het niet langer nodig om te geloven, want op basis van die directe ervaring 'weten' we. Zo hebben hoogontwikkelde individuen die leefden in de meest uiteenlopende tijden en culturen via een dergelijke directe ervaring van het Eén-zijn-met-Alles kennisgenomen van de Universele Waarheid. Daarom is ware kennis van deze Universele Waarheid volstrekt universeel en van alle tijden en van alle culturen en zijn de verschillende wijzen in hoofdzaak tot dezelfde inzichten gekomen aangaande de opperste waarheden. En steeds opnieuw kunnen individuen, wanneer ze hiervoor ver genoeg ontwikkeld zijn, door middel van zo'n directe ervaring kennisnemen van deze Universele Waarheid.

Een prachtig voorbeeld van de beschrijving van zo'n directe ervaring vinden we bijvoorbeeld in de hermetische teksten die bekend zijn als het *Corpus Hermeticum*. In het verhaal *Poimandres* beschrijft Hermes Trismegistus – die in het oude Egypte bekend was als Thoth – zijn ervaring van het Eén-worden-met-Alles.¹² Aan Thoth wordt toegeschreven dat hij aan de oude Egyptenaren alle kennis over astronomie, architectuur, geometrie en geneeskunde zou hebben geopenbaard.

De eenheidservaring van Walter Russell

Een recenter voorbeeld van zo'n eenheidservaring is die van Walter Russell, die in de eerste helft van de twintigste eeuw opgetekend is door de Noord-Amerikaan Glenn Clark. Een innerlijke stem vroeg hem op zoek te gaan naar een eigentijdse persoon die de kennis van de Universele Waarheid uit eigen ervaring had verkregen. Hij zocht iemand die de verborgen geheimen van het universum zou kennen en die deze kennis volledig bewust en liefdevol toepaste in zijn dagelijks leven. Het liefst wilde hij zo'n persoon vinden buiten bestaande religieuze stromingen, want zo iemand zou een inspiratie kunnen zijn voor iedereen ongeacht de godsdienstige, spirituele of culturele achtergrond.¹³

In zijn boek *The Man Who Tapped The Secrets Of The Universe* (1946) beschrijft Glenn Clark dat hij ten slotte inderdaad zo iemand vond in de persoon van de schilder, beeldhouwer, architect en mysticus Walter Russell (1871-1963). Wanneer hij aan Walter Russell vraagt hoe hij aan zijn vergaande inzichten is gekomen, vertelt Walter Russell hem vervolgens wat hem in mei 1921 overkwam. Iedereen die het hermetische verhaal *Poimandres* kent, zal opvallende overeenkomsten aantreffen met dit verslag van Walter Russell:

'Een schitterende lichtflits, zoiets als bliksem, scheidde mijn lichame-

---

lijke sensaties van mijn bewustzijn, waardoor ik bevrijd was van mijn lichaam en geheel opging in het Geest-Universum van Licht, dat God is', vertelt Walter Russell. 'En de geheimen van het universum werden voor mij onthuld in hun grote eenvoud, terwijl de deuren van het Licht zich volledig openden voor mijn bewustzijn. In minder tijd dan het kost om het onder woorden te brengen, wist ik alles wat er te weten was over de Oorzaak van alle gevolgen, want in feite was er maar erg weinig te weten.'¹⁴

Walter Russell vertelt dat het was alsof de oneindige complexiteit binnen de bewegende caleidoscoop van het universum plotseling uiteen genomen werd en hem de daarachter liggende eenvoud getoond werd op zo'n manier dat hij 'in één keer de sleutel tot alle natuurwetenschappen, wetenschap, scheikunde, astronomie en mechanica had, en evenzo tot alle onderliggende principes van creatie; van leven en het healingprincipe; van continuïteit in een universum waarin geen dood is; van energie, die niet altijd is wat men denkt dat zij is; en van materie, die geen substantie is, zoals men aanneemt dat zij is; en van de krachten die daarop inwerken en die men enigszins heeft leren te gebruiken, maar waarvan men niet het waarom kent. En op dezelfde manier kreeg ik kennis van het mysterie van de ziel; en van groei; en de patronen van dingen in het zaad van dingen; en de manier waarop zij zich ontvouwen en hun herhaling en hun evolutie.'

Bovenal krijgt hij inzicht in de werking van de universele principes waardoor alles dat voortkomt vanuit de Bron geordend wordt. 'Op deze manier is mij het universum getoond als een geheel en zijn eenvoudige principe van schepping als een eenheid', vertelt Walter Russell aan Glenn Clark. 'En zo is het gekomen dat ik, die nooit enige scholing of universitaire training had gehad behalve de lagere school, in één keer, terwijl ik in het Licht was, wist wat alle universiteiten van de wereld me nooit zouden kunnen leren. Geen groter bewijs dan mijn ervaring is nodig om te bewijzen aan de wereld, die dit in twijfel trekt, dat alle kennis bestaat in het Universeel Bewustzijn van het Licht – dat God is – dat alle bewustzijn Eén Bewustzijn is, dat mensen geen gescheiden bewustzijn hebben, en dat alle kennis kan worden verkregen vanuit de Universele Bron van Alle Kennis door Eén-te-worden-met-die-Bron.'¹⁵

De gouden draad van Universele Waarheid

De gehele essentie van alle authentieke religies, spirituele stromingen en mystieke leringen is terug te voeren op vergelijkbare mystieke, directe ervaringen van het Eén-worden-met-Alles. Toch lijken de verschillende

---

wijsheidstradities net zo divers als de kleuren van de regenboog. Wat hierbij verschillend is, zijn echter niet zozeer de inzichten die verkregen zijn tijdens de Eenheidservaring, maar de manier waarop de verschillende tradities deze inzichten presenteren. De yogi-mysticus Sadhguru Jaggi Vasudev zegt hierover: 'De reden dat Gautama de Boeddha ervoor koos om op een bepaalde manier onderricht te geven, de reden dat Jezus koos om op een andere manier les te geven en iemand anders nog weer op een andere manier, is eenvoudig de aard van de omstandigheden waarin zij zich bevonden. Wat het meest begrijpelijk was voor de mensen om hen heen, overeenkomstig daarmee gingen ze te werk. Afhankelijk van het begripsvermogen van de mensen om hen heen – het niveau van ontvankelijkheid waarmee ze te maken hadden – overeenkomstig daarmee kozen ze hun leringen. Ook nu nog is dat zo, en daarom presenteren we het zo, dat het het moderne begripsvermogen het meest aanspreekt.'¹⁶

Wanneer we eenmaal begrijpen dat er door alle eeuwenoude wijsheidsstromingen van de wereld en hun hedendaagse equivalenten een gouden draad van fundamentele Universele Waarheid verweven is, kunnen we opnieuw gaan zoeken naar al die oorspronkelijke overeenkomsten, zodat we een steeds betere indruk van die Universele Waarheid kunnen krijgen.

Esoterische en exoterische leer

Het is belangrijk dat we ons hierbij realiseren dat alle grote godsdiensten niet alleen een uiterlijke leer, maar ook een innerlijke leer kennen. De uiterlijke leer is altijd openbaar geweest en is dat wat in tempels, kerken, synagogen, moskeeën en scholen wordt onderwezen. Deze uiterlijke leer lijkt per geloofsrichting erg uiteen te lopen. Iedere godsdienst en spirituele richting kent weliswaar een of andere variant van de Gouden Regel: 'Wat gij niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet', maar behalve dat lijken er op het eerste gezicht weinig overeenkomsten te zijn.

De innerlijke leer, die vaak voor de buitenwereld geheimgehouden werd, betreft meestal de diepere kennis van de grote profeten of mystici, die de stichters, bewaarders of verbreiders van deze godsdiensten waren. In deze tijd waarin veel oude geschriften opgedoken zijn en veel van deze geheime leringen openbaar zijn gemaakt, kunnen we vaststellen dat juist deze innerlijke, esoterische leringen veel op elkaar lijken. Deze verschillende innerlijke leringen lijken in sommige gevallen zelfs veel meer overeenkomsten te vertonen met elkaar, dan wat innerlijke leringen aan overeenkomsten vertonen met de uiterlijke leringen van dezelfde religieuze of spirituele traditie.

Dat wordt begrijpelijk wanneer we bedenken dat het doel van alle authentieke mystieke disciplines, en dus ook het doel van alle esoterische ingewijden, uitsluitend het verwerven van inzicht in de Universele Waarheid is geweest. Hoewel het nu ook weer niet zo is dat alle mystici het helemaal met elkaar eens zijn, zijn deze verschillen van ondergeschikt belang. Daarom hebben deze esoterische stromingen in de loop der tijden dan ook geen moeite gehad met het overnemen van de wijsheid van andere tradities wanneer dat iets toevoegde aan hun eigen lering. Kennis van de Universele Waarheid komen we onder andere tegen bij inheemse volkeren, in het hindoeïsme (Veda), in de leringen van de Chinese wijsgeer Lao Tse (Tao Te Tjing), in de hermetische filosofie, en bij de oude Griekse filosofen. Bovendien komen we haar tegen in de esoterische leringen van de joodse mystiek (de kabbala), de islamitische gnostiek (soefisme) en ook in de 'innerlijke' leringen van het christendom.

Esoterische kennis binnen het christendom

In de Bijbel is deze mystieke kennis eveneens aanwezig, maar dan wel vaak in versluierde vorm. Omdat de vroegchristelijke kerkvaders deze mystieke kennis echter als ketterij zagen, is er binnen het christendom – net als bij vele andere religies – een nogal groot verschil ontstaan tussen de uiterlijke leer van de kerken en de vaak geheime innerlijke leer. Over het bestaan van deze verborgen christelijke leer is vooral na het opduiken van oude geschriften, zoals de vondsten bij Nag Hammadi in Boven-Egypte in 1945 en de Dode-Zeerollen in de grotten bij Qumran aan de westelijke Jordaanoever in 1946, meer bekend geworden. De Nederlandse pastor en auteur Hans Stolp schrijft in zijn artikel 'De Nag Hammadi-geschriften voor het leven van alledag' (2005) dat een van de belangrijke aanwijzingen uit de Nag Hammadi-teksten is om alsjeblieft eindelijk alle autoriteiten buiten onszelf los te laten en op zoek te gaan naar ons eigen innerlijk weten.¹⁷

Daarnaast hebben de laatste tijd de wijze inzichten van christelijke mystici, zoals Hildegard von Bingen (1098-1179) en Meester Eckhart (1260-1328), een algemenere erkenning gekregen en zijn hun inzichten opnieuw op waarde geschat. Andrew Harvey schrijft in het boek *Essential Mystics* in zijn prachtige poëtische taal over zijn recente herkenning van de mystieke kennis binnen het christendom het volgende: 'Veel westerse zoekenden, zoals ikzelf, zijn op lange, complexe reizen geweest op zoek naar de dieptes van de oosterse mystieke disciplines, om aan het einde daarvan tot een hernieuwde verwondering over de christelijke erfenis te